

Ressenya del llibre *Visca la terra! 50 anys d'Unió de Pagesos*, d'Andreu Peix¹

Lourdes Viladomiu

Professora honorària de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB)

REBUT: 17 DE DESEMBRE DE 2024 · ACCEPTAT: 28 DE FEBRER DE 2025

El llibre *Visca la terra! 50 anys d'Unió de Pagesos*, escrit per Andreu Peix, commemora mig segle del sindicat Unió de Pagesos (UP). L'autor s'apropa al tema amb una triple aproximació: com a militant fundador, com a sociòleg estudiós i com a moderador d'assemblees i reunions, càrrec que ha anat ocupant durant aquests anys. Andreu Peix, a més a més, va treballar a Pagesos Solidaris, una empresa de la UP que s'encarrega de reclutar mà d'obra en origen i facilita l'arribada de treballadors estrangers en condicions de legalitat.

El llibre, en paraules de l'autor, està fet pels mateixos socis de l'organització. És una obra que recull el material públic i oficial disponible, resultat de congressos i d'acords. És una crònica del dia a dia de l'organització i de les lluites dels pagesos per defensar la seva terra i les condicions econòmiques i laborals en què realitzen la seva feina.

La UP va néixer en els últims anys del franquisme com a punt de trobada de pagesos i tècnics i, per organitzar-se, va aprofitar, d'una banda, les trobades per preparar el Con-

1. Andreu PEIX MASSIP (2024), *Visca la terra! 50 anys d'Unió de Pagesos*, Barcelona, Abacus Cooperativa, 384 p., ISBN 978-84-1173-080-8.

grés de Cultura Catalana i la creació de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) i, de l'altra, la infraestructura del Col·legi Oficial de Pèrits Agraris.

La UP neix com una organització nova, no és la continuació de cap sindicat existent i és independent dels partits polítics. No s'identifica amb cap organització política i manté un projecte de defensa dels interessos dels diferents sectors que configuren la pagesia.

Com es pot apreciar en el llibre, la UP es va plantejar com una eina de les llibertats democràtiques, i sota aquest plantejament cerca la representació de la pagesia catalana i obliga el Govern a convocar eleccions per damunt d'actuacions per decret que eren habituals. Les eleccions van conferir gran protagonisme a la UP. Encara avui no totes les comunitats autònomes han establert un sistema d'eleccions al món agrari. La UP ho va aconseguir amb força reticència dels partits polítics i altres sindicats estatals que no veien la necessitat de superar el model de les cambres agràries.

La UP ha estat un petit sindicat que ha dut a terme moltes actuacions per defensar un model de pagesia de professionals en el marc d'empreses familiars i garantir l'accés a la terra, l'aigua i les infraestructures necessàries per facilitar la modernització del sector. La UP ha anat creant empreses per subministrar serveis al sector agrari. Destaca Agroxarxa, una empresa de serveis que actualment té 300 treballadors i que ha estat un element fonamental per facilitar les tasques administratives i burocràtiques tant als agricultors com a l'Administració pública.

Andreu Peix destaca en el llibre que l'actuació de la UP s'ha basat en una política de *concertació* i de diàleg permanent amb les administracions públiques, pressionant perquè les reformes de la política agrària comuna (PAC) atorguessin més recursos a l'agricultura i la ramaderia i ha aconseguit que les decisions polítiques donessin resposta a les necessitats del món agrari i rural. L'Andreu és home de consensos i acords, i el llibre reflecteix l'actuació de la UP a la cerca permanent de la negociació i d'evitar populismes.

L'aproximació agrària va estar acompanyada d'una aproximació al territori i al país en general en les reivindicacions de la UP.

El llibre és una bona aproximació a les coses que el sindicat ha anat fent al llarg d'aquests cinquanta anys, de les moltes hores que els seus participants van dedicar a aconseguir unes reivindicacions que van anar adaptant-se als canvis que comportà l'adhesió a la Unió Europea, les reformes de la PAC, la modernització tecnològica i els canvis a l'estructura de la distribució. Però en el llibre no trobareu una anàlisi crítica dels diferents conflictes que l'organització ha anat vivint al llarg dels anys, ni de les diferents etapes que ha experimentat el sindicat, ni dels reptes que avui afronta. Però sí que és una crònica completa dels esdeveniments principals que configuren la història de la UP i de com s'aconseguí un canvi en la imatge dels professionals de l'agricultura i de la seva importància com a estructuradors de la societat catalana. Un llibre de 384 pàgines, ple d'imatges d'aquest darrer mig segle.